

ΤΟ ΒΑΡΑΘΡΟΝ

Εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς ἔκκειεν ἡ θερμάστρα καὶ ἐκλυδωνίζοντο αἱ γλῶσσαι κυριῶν καὶ δεσποινίδων.

Οἱ κύριοι εἶχμεν ἀποσυρθῇ εἰς τὴν τραπεζερίαν. Ἐκεῖ δὲν ἔκκειεν θερμάστρα, ἀλλὰ ἐκυκλοφόρουσαν ἀφροστεφῇ ποτήρια ζύθου. Αἱ γλῶσσαι ἐκινούντο ἐν τούτοις κ' ἐδῶ.

Ἀπέναντί μου τρεῖς κύριοι συνεζήτουν, ρίπτοντες πλάγια βλέμματα καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς ἄλλους, προκαλοῦντες οἷονεὶ τὴν συναίνεσιν μας.

Ὁ ἓνας ἰσχνὸς καὶ νευρικός, ὁ ἄλλος προγαστωρ

ὁ παχὺς καὶ ροδοκόκκινος ἐκ τῆς εὐζωΐας κύριος. Ἐμπρὸς εἰς τὴν ἀνδρείαν καὶ τὸ κάλλος τῶν, δὲν ἐλογάζαν οὔτε πατρικὴν καὶ σπογγήν. Ἐκατρακυλοῦσαν τὰ παιδιά τῶν, μόλις ἐγεννῶντο, εἰς τὸ βάραθρον, ἐὰν δὲν ᾔσαν ἀρτιμελῆ.

— Αὐτὸ δᾶ, διέκοψεν ὁ ἰσχνός, ἦτο ὑπερβολή. Διὰ τὴν τῶν ἀφαιροῦν τὴν ζωὴν τῶν πτωχῶν αὐτῶν πλυσμάτων; Πόσοι ἀνάπηροι λ. χ. σήμερον δὲν ἐργάζονται καλλίτερα ἀπὸ ἐκείνους ποῦ ἔχουν χέρια...

— Ἐνας Ἀμερικανὸς παιζει μὲ τὸ πιδὶ θαυμάσιον βιαλί... Παρενέβη δειλῶς ἓνας σπιθαμιαῖος νεανίας. Ἄλλ' οὐδεὶς ἔδωσε προσοχὴν.

— Τί τὰ θέλετε... Λαμπρά ἔκαναν οἱ Σπαρτιάται ἐξηκολούθησεν ὁ ἐρυθρόδερμος. Ἡ ἄνδρες μὲ τὰ σω-

Ποιγνήπισσα ΕΛΕΝΗ ΒΑΚΑΡΕΣΚΟΥ

καὶ ροδοκόκκινος, ὁ τρίτος γέρων ἀπόστράτος, π λυπείρας καὶ ὀλιγόλογος. Κανεὶς ἐξ αὐτῶν δὲν ἦτο Σπαρτιάτης.

Ἦλθεν ἐπὶ τοῦ τάπητος ἡ μάλλον ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ ἰσχνοῦ τὸ ζήτημα τῆς ἐξεγέρσεως τῶν Λακεδαιμονίων διὰ τὸ σιδηροδρομικὸν ζήτημα· ἀλλ' ὁ ἰσχνὸς καὶ νευρικός, χάρις εἰς τὴν εὐγλωττίαν του παρεσύρθη ὀπίσω χιλιετηρίδας ὅλας καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ βάραθρον τῆς Σπάρτης.

— Οἱ ἀρχαῖοι Σπαρτιάται δὲν ἦσαν ἄνθρωποι, διότι ἄνθρωποι εἶμεθα καὶ μεις, ἦσαν ἡμίθεοι, ἐφώναζεν

στά τῶν, πραγματικοὶ ἄδρες, ἢ νὰ λείπουν. Δι' αὐτὸ καὶ οἱ ἀρχαῖοι Σπαρτιάται ἐφθασαν εἰς τὸ κατακυρφυρον τῆς πολέμικῆς δόξης.

— Μὰ τότε, κύριέ μου, διέκοψεν ὁ ὠχροκίτρινος κύριος θυμωθεὶς — καίτοι Κνιάδας δὲν ὑπάσχει πλέον — ἀξιεπαῖνοι θὰ εἴνε κατὰ τὴν γνώμην σας καὶ οἱ ἄγριοι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἅμα γηράσουν οἱ γονεῖς τῶν τοὺς ρίπτουν εἰς τὰ θηρία ὡς ἀχρήστους.

— Δὲν συνεννοοῦμεθα. Τὸ ἔκαμνον ἐκεῖνοι, διότι ἐπρονόουν διὰ νέους ἄνθρώπους· σὺ ὁμιλεῖς περὶ γερόντων... Ἐπειτὰ τότε ἦσαν οἱ νέοι φίλαθλοι καὶ

όπλομαχηται· σήμερον βλέπεις λιμοκοντοράκια, ψηλά κολλάρα, μυρουδιές και εις τὸ τέλος υποχώρησις κανονικωτάτη, ἃ καννινικωτάτη. Καὶ ἐγέλασε θορυβωδῶς.

Ἡ συζήτης ἐκλινεν εἰς διαλογικὴν ἀντιλογίαν καὶ φρονίμως ποιῶν ἐπενέθη, μόλις ἤκουσεν υποχώρησιν, ὁ ἀπόστρατος, μὲ τὸ μυτερόν υπογέγειον.

— Νὰ σὰς εἰπῶ, κύριοι μου· ἐγὼ ἐν μόνον παρατηρῶ. Οἱ ἀρχαῖοι Σπαρτιάται ποῦ εἶχαν τὸ βά. αθρον ἔκαμναν σπουδαῖα κατορθώματα· ἡμεῖς τώρα ποῦ δὲν ἔχομεν βά. αθρον, εἴμεθα... εἴμεθα αὐτοὶ ποῦ εἴμεθα· ἐπέσαμεν δηλαδὴ, ὑγιεῖς καὶ ἀσθενεῖς, ἀνακατωμένοι εἰς τὸ πραγματικὸν β. α. θ. ρ. ο. ν. καταστροφῆς.

Κατόπιν τῆς, ὡς στρατιωτικὸν παράγγελμα, ἀποσθεγματικῆς ταύτης γνώμης τοῦ ἀποστράτου, ἡ συζήτης ἐληξε.

*

Ο ΧΟΡΟΣ

Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐκαλούμην δι' ἐπιστολῆς ἐνὸς φίλου ἐκδότου ἡμερολογίου εἰς συνεργασίαν, μοὶ ἐπέτelleτο καὶ μία πρόσκλησις χοροῦ, τὴν ὅποιαν χάρι· εἰς τὴν μεγαλοφυίαν τῆς ταχῆδρομικῆς ὑπηρεσίας ἐλάμβαναν... μίαν ὥραν πρὸ τοῦ χοροῦ. Πάλιν καλὰ, ἀφοῦ ἐπρόφθαναν. Οἱ φάκελλοι διεσταυρώθησαν εἰς τὸ γραφεῖόν μου καὶ ἡ ἐπιστολὴ ἡνοίχθη πρῶτη.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς παλαιούς μου φίλους, ἀγαθώτατος, ἀλλ' αἰωνίως μεμφίμοιρος—ὑπερέβη τὸ ἐξηκοστὸν—ἐκάθητο ἀπέναντί μου εἰς μίαν ἀναπαυτικὴν πολυθρόναν.

— Πρόσκλησις εἰς συνεργασίαν καὶ πρόσκλησις εἰς χορόν, ἐψιθύρισα.

— Ὡστε τὸ μεγάλο ψάρι θὰ φάῃ τὸ μικρό, μοὺ ἀπήντησε.

— Δηλαδὴ;

— Δηλαδὴ δὲν θὰ ὑπάγῃς εἰς τὸν χορόν καὶ θὰ γράψῃς διὰ τὸ ἡμερολόγιον.

— Διότι ἡνοῖξα πρῶτα τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἔπειτα τὸ προσκλητήριο; εἶπα μειδιῶν.

— Μὴ εἰρωνεύεσαι. Διότι ἐκεῖνον τὸ ὁποῖον θὰ γράψῃς ἡμπορεῖ νὰ ἔχῃ καὶ κάποια ἐξυπανάδα...

— Παρακαλῶ...

— Ἐνῶ ὁ χορὸς εἶνε κατὶ τι ἡλίθιον.

— Διὰ τὴν ἡλικίαν σας...

— Διὰ τὴν λογικὴν. Διὰ κάθε τόπον. Διὰ κάθε λαόν.

— Μὰ δὲν εἶμαι δὰ καὶ ἐρημίτης. Δὲν ἡμπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε πόσον, ἐμὲ τοῦλάχιστο, ἐνθουσιάζει ἡ ἀνάπασις ἐνὸς παρθενικοῦ ἐξώμου στῆθους ὑπὸ τὴν ἀνταύγειαν τῶν ἡλεκτρικῶν λαμπτήρων. Μ' ἐμπνέει, μὲ κάμνει καλλίτερον. Καὶ τὰ ἔλεγον αὐτὰ ἐλπίζων ὅτι θὰ ἐμάλασσον μὲ τὴν περιγραφὴν μου τὴν σκληρότητα τῶν ἐκφράσεων του.

— Καὶ ἐγὼ νομίζω, ὅτι δὲν εἶνε καθόλου εὐχάριστον νὰ σὲ υποχρεώῃς ἕνας φίλος σου νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ σπῆτι του διὰ νὰ στριφογυρίσῃς σὰν ἄλογο, νὰ κουράζεσαι, ν' ἀποβλακύνεσαι, χωρὶς νὰ ἔχῃς ὄρεξιν, χωρὶς νὰ τοῦ πταίεις εἰς τίποτε.

— Ἄς μὴ χορεύῃ.

— Ὡραῖον αὐτὸ πάλιν, ἐνῶ οἱ ἄλλοι περιτριγυρίζουν τὸ παρκέτο καὶ χαριεντίζονται, ἐσὺ νὰ παίζῃς ρόλον Ὀλυμπιακῆς στήλης. Τὰ χαρτιὰ, τὸ τσαί, τὰς συναυλίας, τὰ γεῦματα, τὰ ἐννοῶ. Ἀλλὰ τὸν χορόν...

— Πάρτε τον ὡς γυμναστικὴν ἀσκήσιν.

— Οὐκίλεις ὡς δάσκαλος.

— Εἶνε μία ἡδονή, ἐπὶ τέλους, τῶν αἰσθήσεων.

— Εἶνε, εἰπέ εἰλικρινέστερα, τὸ πρῶτον σύμπτωμα

ζωώδους ρελίσμου. Τὸ σφιγκατακάλασμα τοῦ χοροῦ δὲν ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τὸν πειρασμόν. Ὁ Κἄρ λέγει ὅτι δταν χορεύωμεν τὸ πνεῦμα κατέρχεται εἰς τοὺς πόδας. Νομίζω ὅτι καὶ κατὶ ἄλλο κατέρχεται καὶ ποδοπατεῖται. Ἡ ἡθικὴ.

— Ὡ!

— Ὅχι, δὲν εἶμαι ἰδιότροπος. Ἀλλ' δταν σφίγγεις, κύριε, τὴν κόρην μου—ἐνὰ ἀθῶν πλάσμα—καὶ τὴν πιέξεις καὶ σχεδὸν προσκολᾷς τὸ μάγουλό σου εἰς τὸ μάγουλό της καὶ ἐνώνονται αἱ ἀναπνοαὶ καὶ συμπλέκονται οἱ πόδες καὶ ἀλληλωθοῦνται τὰ στήθη, τί ἄλλο εἶνε ὅλα αὐτὰ εἰμὴ μία προπαίδεια ἐλευθερίας, ἥτις ἀγότερα θὰ ἐκδηλωθῇ ὑπὸ μορφὴν σκανδάλου; Ἐὰν δὲ τύχῃ καὶ κανεὶς τολμηρὸς, ἀλλοίμονον!

— Μὰ τόσες ποῦ χορεύουν...

— Τί σημαίνει; Ἡ θρουλλίς πάντοτε τίθεται δὲν ἀνάπτεται ἐδῶ, ἀναφλέγεται ἐκεῖ.

— Μ' ὅλα ταῦτα δὲν ὁ ἀρνηθῆτε ὅτι ὁ χορὸς εἶνε σημεῖον πολιτισμοῦ. Τὰ μειδιάματα, αἱ χαριτωμένα κοιμώσεις, τὰ κομψὰ φορέματα, αἱ ἀστραπαὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦν ἐν θάμβος, ἰκάνον νὰ φυγαδεύσῃ τῆς ζωῆς τὰς ἀπογοητεύσεις καὶ κάθε πονηρὰν σκέψιν. Δησημονεῖ τις τὸ ἐν αὐτῷ κτήνος καὶ ἐνθυμεῖται περισσότερον τοὺς ἀγγέλους.

— Ἐχεῖς λάθος. Ὁ χορὸς εἶνε μία ἀσθένεια ἐπικίνδυνος καὶ μολυσματικὴ. Εἰς τὸν χορόν ἡ καρδιά πυρᾷται, ἐνῶ ἡ κρίσις ληθαργεῖ αἱ αἰσθησεις ἐξάπτονται, αἱ ἐπιθυμίαι ὀγκοῦνται, τὰ ὑποπτα κρυφουλητήματα, οἱ ἀσθμαίνοντες ἀκκισμοί, αἱ συσφίξεις καὶ ἡ δίψα τῶν περιπτώσεων, ὅλα αὐτὰ εἶνε μία ἐξωφρενικὴ κατάστασις ἥτις ἔχει τὴν ἐσχιστὴν σχέσιν μὲ τὴν ἡθικὴν, ὅσην ἡ χημεία μὲ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον.

— Σιγὰ· σιγὰ θὰ μοῦ εἰπῆτε ὅτι πρέπει νὰ προτιμώμεν τὸν χορόν τῶν ἀρχαίων δραμάτων.

— Εἶνε τοῦλάχιστον φιλοσοφικός. Εἶνε ἐνὰς ἀπλοῦς προᾶγγελος τοῦ χριστιανικοῦ Ἱερεῖου.

— Τότε δὲν μένει παρὰ ὁ χορὸς ἐνὸς ἄλλου προφήτου, τὸν ὁποῖον οὔτε σεις δὲν ἀπεφύγατε.

— Καὶ νὰ ὄχῃς ὅτι κατὰ σύμπτωσιν τὸν χορόν τοῦ Ἡσαΐα τὸν ἐχόρευσα ἐξ αἰτίας μιᾶς πόλκεας!

— Ὅα ἐξηγοῦσα ὅλο αὐτὸ τὸ κατηγορητήριον, ἐὰν δὲν ἐγνώριζα τὴν σύντμωσιν τοῦ βίου σας. Πρέπει νὰ εἰσθε εὐγνώμων εἰς τὸν χορόν.

— Αὐτὸ ἦτο τυχαῖον. Μήπως ἐνὰ γελιδόνι κάμνει τὴν ἄνοξιν; Μήπως ὅσοι ὑπανδρεύθησαν ἐξ αἰτίας ἐνὸς μ. π. ο. σ. τ. ὁ ν. ἡ ἐνὸς π. α. ν. τ. ε. - κ. α. τ. ρ. ῥ. ὑτύχῃσαν;

Ἡ ὥρα παρήρχετο καὶ οὔτε εἰς τὸν χορόν ἐπήγχινα, οὔτε τὸ ἄθρον ἔγραφα.

Καιρὸς ἦτο νὰ λήξῃ ἡ συζήτης.

— Ἐπὶ τέλους, εἶπα συμπεραίνων, πρέπει νὰ υποχωρήσῃτε διότι ἔχω σύμφωνον μὲ τὴν ὑπὲρ τοῦ χοροῦ γνώμην μου ἐλόκληρον τὴν Γῆν.

— Πῶς!

— Μήπως ἡ Γῆ δὲν χορεύει. ἀδιάκοπα τρελλὸν βάλς εἰς τὰς ἀτέρμονας αἰθούσας τοῦ Χάους;

Δὲν ἐπῆγα εἰς τὸν χορόν, ὅχι διότι μ' ἐπεισεν ἡ εὐγλωττία τοῦ συντρόφου μου, ἀλλὰ διότι τὴν τελευταίαν στιγμὴν εἶδα ὅτι μοῦ ἔλειπε ὁ ἄσπρος λαίμοδετης. Καὶ ἀπὸ τὸν θυμόν μου ἀπεφάσισα νὰ γράψω, διὰ νὰ ὑποστοῦν μίαν ἔτι δοκιμασίαν οἱ ἀναγνώσταί μου, καὶ πρὸ πᾶ των ὁ παλαιός μου φίλος.

ΔΙΚ.

